

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any III.—TARRAGONA, 31 Janer de 1915.—Núm. 80.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre ..... 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Les zones neutrals

Aquesta qüestió de palpitant actualitat exigeix un tan delicadíssim tractament que, essent francs, devem dir que'ns dolia el ocupar-nos-en; emprò ens ha mogut a fer-ho el haver llegit en un periòdic local un petit crit d'alerta envers les ventatges o perjudicis que a Tarragona podria portar la aprovació, tal com avui està redactat, del projecte concedint les zones neutrals, i al fer-ho creiem complir amb el sagrat dever de bons ciutadans fent coneixre a la ciutat tota els perills que l'envolcallen, puig que'l callar, per respecte als altres, molts cops redunda en contra d'un mateix i aquesta responsabilitat, en lo que atany a nosaltres, la volem eludir en lo possible.

Barcelona, amb el seu justificat afany de engrandir-se, continuament va estudiant projectes i mes projectes, que no sempre es converteixen en realitats, encaminats quasi tots ells a beneficiar-se a sí mateixa, no comptant molts cops en que pot perjudicar a les seves germanes catalanes, les altres tres *provincies*, que formen la nostra mare Catalunya. I un d'aquests projectes a que'ns referim es l'actual de les zones neutrals i encara que'ns dol el confesar-ho, Barcelona no ha tingut per a nostra Tarragona tot aquell respecte que'ns mereixem, puig que al sollicitar del Govern central la concessió de les zones neutrals solsament ho ha demanat per a Barcelona—també sabem llegir entre línies—no mirant que amb aital concessió se ofegava, se matava, se anulava per complert el moviment comercial del port de Tarragona.

Perque, quin dubte hi ha que la importació de genres al port de Tarragona no existiria si's concedís la zona neutral a Barcelona? Els vins i olis, avui la font principal de la exportació tarragonina, no's reduiria a quantitat petitíssima si's dongués la zona neutral a Barcelona?

Entre germans, mai l'interés propi pot arribar a l'encegament de volguer acaparar tots els beneficis d'una concessió sense pensar que'ls altres també en necessiten d'apoi i molt mes en els temps que correm que'ns es menester l'ajuda mútua si volem arrostrar els perills que molt sovint ens escometen.

Sens haver-se fet públic l'adheriment en prò o en contra al projecte de les zones neutrals per part de la ciutat de Tarragona ni de Reus, encara que s'ens titilli de profetes o endevinadors del pensament, devem dir que la saviem d'avençat i que no'ns ha sorprès al llegir «El nostre vot» que ha fet públic el president de la Joventut N. R. de Reus declarant-se—després d'unes manifestacions que res ens han ensenyat—defensors de la creació de zones neutrals.

Creiem que molt poc deuen haver pensat ans de donar a llum llur vot els nostres companys de Reus, puig que d'haver-ho fet després de raonat judici, després de refinats esbrinaments fets amb serenitat i sense apassionaments de cap mena, haurien vist d'una manera palesa que aital concessió portaria la ruina per complert del port de Tarragona i, adhuc, de Reus.

La mala fe i'l apassionament se deixen entreveure en molts del qui prediquen avui a favor o en contra de les zones neutrals, pro nosaltres, acèrrims defensors de tot quant pugui beneficiar a Catalunya, devém manifestar-vos, companys de Barcelona i de Reus, que la nostra *fraternitat* i *igualtat* per als germans la mostràriem ben clarividentment quan aquets bells projectes, degudament reformats, esdevinguessin beneficiosos per a tots. Com podríem arribar a posar-hi remei? Demanant la concessió de la zona

neutral per a Barcelona i'l dipòsit franc per a Tarragona. I no l'un després de l'altre, sino tots junts, i no l'un sense l'altra, perque això fora la veritable *igualtat* i *fraternitat*.

P. O. R.

Preparant un projecte

Les hisendes locals

Totes les corporacions públiques locals d'Espanya presenten una mena de raquitisme constitucional. Diputacions i Ajuntaments, en sa gran majoria, viuen una vida pobre, quasi vegetativa. Més que fogars de l'activitat local, son petites oficines secundaries al servei de l'Estat central omnipotent.

Això vé, principalment, de que aqueixes corporacions careixen d'hisenda propia. L'Estat monopolitza les fonts de tributació, i només deixa per a elles menques engrunes. I encara'ls imposa un sistema de recaptació que les fa aparèixe poc simpàtiques davant del país.

El repartiment municipal sobre els veïns i el repartiment provincial sobre els municipis tenen inconvenients múltiples i greus. D'ells naixen una sèrie de conflictes, la solució satisfactoria dels quals és sovint difícil.

Té aquest problema una importància capdal. I la té sobre tot a Catalunya, en l'anomenada *vida local* és la nostra vida propia, la vida dels òrguens parcials de la nostra nacionalitat avui existents.

Creient-ho així, el Concili Permanent de la Mancomunitat ha decidit plantejar en tota sa amplitud el problema de les hisendes locals. Amb aquest fi ha acordat la redacció d'un projecte de Bases, en el qual siguin delimitades les esferes respectives de les hisendes generals, provincials i municipals, assenyalant a cada categoria fonts de tributació i recursos propis, que'ls donguin la necessaria independència econòmica.

El dit treball ha estat encarregat al Claustre de la «Escola de Funcionaris d'Administració local». Els professors de l'Escola han cregut indispensable fer una enquesta previa respecte als serveis municipals, havent formulat ja un extens i detallat qüestionari, que s'ha enviat a tots els Ajuntaments de Catalunya.

Les aigües del francolí

La premsa local ens ha donat violenta i soptadament una notícia concreta que no per esperar-la ens ha deixat de sorprendre: «Han quedat sospresos els treballs de captació d'aigües en el Francolí. L'enginyer senyor Valls ha marxat cap a València.»

Aixis, laconicament; sense eufemismes. La notícia no requereix comentaris. Ella constitueix un INRI.

I, ara, senyors de *La Reconquista*, volem recordar-vos l'injustícia amb que procedireu al culparnos de antipatriòtics pel sol fét de donar a nostres llegidors una notícia recollida per nostres ulls; una notícia desapassionada, desinteressada, senzilla i humil, com a cosa nostra; una notícia rublerta de veritat i que vosaltres tingueren el gust de titllar de tendenciosa.

¿Veieu com lo tendenciós era l'objecte que creà la notícia? ¿Veieu com les obres de captació d'aigües al Francolí, el dia de nostra visita, (i, per lo vist, els dies successius), no eren tot lo falagueres que vos-

altres suposaveu i vosaltres pretenieu? ¿Veieu com no movem la ploma per mesquineses ni per causes bordes? ¿Veieu com RENOVACIÓ respon a la tradició d'homes sincers i sencers i conseqüents?

¡Menys passió, amics! ¡Menys virulència...! Reteniu la sang i'l coratge per a mes bones causes i mes senceres qüestions!

Les coses responen a la realitat i no a la voluntat. Es per xò que deveu meditar... meditar molt, i, tal vegada, veureu la fosca equivocació (no diem dolenteria), com a guia eterna de vostres passos i accions en el terreny de la Idealitat, de la Doctrina i de la Acció.

Algunes petites polèmiques hem sostingut des de aquestes columnes. Esperem viure lo suficient, i de sobres, per a recordar de tant en tant als nostres adversaris que la raó ha sigut sempre en nosaltres i que la *novetat* dels qui escrivim aquest modest periòdic no es obstacle per a ésser *novatos*, amb seny.

El "Blok Nacionalista Cathalonia" de Guantánamo

Amb una molt atenta comunicació, ens comunica el «Blok Nacionalista Cathalonia» de Guantánamo (Cuba), la constitució del seu Concili directiu per al corrent any 1915, i es del modo següent:

Conceller en Cap, En Albert Daroca (R).
Conceller Segon, En Emili Sugranyes (R).
Conceller Tresorer, En Miquel Ribas Mestre (R).
Conceller Secretari, En Joan Oristrell.
Conceller Secretari segon, En Josep Rosés i Rosés.
Conceller d'Ordre, En Ricard Noé (R).
Conceller d'Ordre segon, En Fabià Ventura (R).
Conceller d'Arxiu, En Marián Mirabent.

Concellers Adjunts

En Llorens Batlle (R).
En Manel Rius Roig (R).
En Josep Llampallas.
En Josep Escofet.

Agraim l'atenció tinguda amb nosaltres i esperem que tots els digníssims Concellers del «Blok» sabran vetllar per la dignitat i pel bon nom de nostra Catalunya, des de aquella terra tan llunyana de la patria.

Aixis mateix felicitem als Concellers; i d'un modo ben remarcable a l'estimadíssim amic En Albert Daroca, Conceller en Cap, qui tant i tant ha laborat per la llibertat de Catalunya.

Notes ciutadanes

L'Atracció de Forasters

En les varies notes que porta publicades el Ciutadà, cap d'elles, que ara recordi, ha fet menció per a res de una entitat tarragonina que tant se desvetlla per a que'l nom sagrat de TARRAGONA sia conegut, ben conegut per totes les parts del mon, i que's pronuncii amb tots els respectes que's mereix l'antiga Metròpoli: ens referim a la corporació «Sindicat d'Iniciativa, Atracció de forasters».

Es aquesta una entitat que bé mereix que li dediquem una *ciutadana*. Té mèrits suficientment guanyats per a que tots els ciutadans tarragonins tinguem per a ella certes preferències i certs elogis, que potser altres vegades el Ciutadà no ha tingut presents a l'ocupar-se d'altres coses tarragonines, si

verdaderament també s'havien guanyat els mèrits a que fem referència de l'entitat Atracció de forasters.

I consti que si de cap honor poguéu ventar-se el Sindicat d'Iniciativa, n'hi hauria suficient amb un de tant expressiu, de tant i tant grossa trascendencia, com es el que ara acaba de guanyar-se novament: la publicació de la en tots conceptes brillant monografia «La Ciudad de Tarragona», que la ploma galana i tarragonina del nostre excelent amic En Joan Ruiz i Porta ve escriure temps endarrera, i que va publicar-se en la revista *Barcelona*, que edita el Sindicat d'Iniciativa de la Ciutat comtal.

No farà mes el Ciutadà, en aquestes curtes ratlles, que ajustar-se a la veritat al dir i proclamar que la pensada de la entitat tarragonina ha estat molt ben acollida per tota la Tarragona que sent aquesta ànsia de reviscolament, al que tant hi poden ajudar i deuen col·laborar-hi per dignitat patriòtica, tots els tarragonins, tant els qui conviuen amb la ciutat, com els qui, per lo que sia, es troven allunyats d'ella, enllà d'enllà dels mars, o al cor mateix de terres potser mitj selvatges i tot.

Un fulleja el llibre den Ruiz i Porta, i queda verdaderament meravellat: per la narració descriptiva de lo que fou i de lo qu'es la ciutat, de les belleses que conté, dels panorames esplèndits que mostra als ulls dels ciutadans, del clima benigne de tot l'any, del comerç i de les industries que li donen vida, etc., d'aquesta munió de detalls que fa l'autor amb una forma senzilla, elegant i agradable en extrem, que reflexa a la nostra Tarragona d'un modo ben acabat. Això i un nombre gros de clixés que mostren graficament la ciutat en tots els seus aspectes, fa que aquesta monografia resulti interessantíssima per a que'ls forasters i'ls turistes estrangers se decideixin a visitar-nos, qual objecte es el primordial del Sindicat d'Iniciativa, Atracció de forasters.

Per la tasca altament patriòtica, netament tarragonina de la entitat a la que ens referim, mereix un aplaudiment i que ara i sempre tots els ciutadans de Tarragona col·laborin amb totes les seves forces a l'obra que vé realitzant tant profitable per a tots.

CIUTADÀ.

Nocturn

H la senyoreta Maria Massó

¡Quantes voltes t'he dit—¡Oh, mon amor jo t'aimo!—d'estrelles a la claror, en l'hora misteriosa, en l'hora que convida a la conversació amorosa! —¡Jo t'aimo, vida mia, i encar que no'm volguessis... jo't voldria!... ..I tu no hi ets en aquell lloc d'amor tot fosc i tot frescor...! ..I tu no hi ets en aquell lloc desert tot olorós i vert!... —Jo ja t'aimava abans, bella encisera! àns d'haber vist ta boca aitant riallera, vermella, petita i arquejada; àns d'haber vist ta blanca má adorada i com ésser ideal, jo't pressentia i ta silueta esbelta descobria...

De la serena nit en la foscor tot quiet i tot frescor jo't dic:—Eternament t'he d'estimá demá, igual que avui, com ahir demá...! ..I tu no hi ets en el bell lloc d'amor tot fresc i tot olor... ..I tu no hi ets en aquell lloc desert tan silencios i vert...!

WERTHER.

L'Exposició

Rusiñol-Casas-Clarassó

Amb motiu de l'Exposició que han obert els tres eminents artistes catalans en el Saló Parés de Barcelona, cel·lebrant les seves artístiques bodes de plata, els mateixos han fet públiques les ratlles que gustosament reproduim:

«Es costum, al fer una exposició, fer-se fer la presentació per un amic o bé per un crític, que sol ésser les dues coses alhora.

Nosaltres creiem que, ja que som tres, ens po-

dem presentar els uns als altres i així tenim dues aventatjes: que no havem d'agrair cap presentació ni havem de cansar a cap amic. Penjar els quadres i que ells es presentin.

Aquesta exposició que ara fem, és la del vinticinco aniversari de haver exposat per primera volta en aquesta mateixa casa.

Vinticinco anys ja quasi és una vida.

Et convidem a veure els quadres, les escultures, i els dibuixos, no perque els vagis a alabar ni perque els vagis a criticar—això ja ho faràs segons els teus gustos—sinó perque la nostra exposició creiem que té alguna ensenyança.

La primera que té, en els temps que correm, és que tres del mateix ofici puguin seguir vinticinco anys essent tan amics com han sigut sempre: que ni els jorns d'alegre platxeri, ni els allunyaments pels nostres viatjes, ni el pintar anys an el mateix estudi, ni el lluitar en els mateixos llocs, ni el color dels nostres cabells passant de negres a grisos i de grisos a blanquinosos ens hagi refredat el còs. La segona és que amb tant de feinejar no'ns hagi vingut el cansament i ni un moment, en el llarg camí, ens haguem aturat a jaure; i, per fi, que amb tant de lluitar no ens hagi fet perdre l'alegria; l'alegria que és l'entusiasme, l'esgrecament, la joventut, la fè en el nostre art que és la nostra vida.

Havem vist passar moltes escoles, moltes senyeres, moltes banderetes; havem vist exposar molts nous pintors; havem vist passar la processó de vinticinco anys d'altres pelegrins, i no'ns ha fet mai nosa ningú, ni havem sentit mai gelosia, ni havem temut mai que'ns estalonesin: sempre havem cregut que hi ha lloc per a tothom. No havem volgut més que dur el nostre ciri i que'ns deixessin anar seguint sense pressa i sense angoixa en aquesta processó que va a la ermita que'n diuen gloria.

Dels que van ésser fa vinticinco anys a la nostra primera exposició n'hi han molts de morts. N'hi han d'altres ausents. Alguns ens havien alabat; els altres ens havien combatut, i tant anyorem als uns com als altres: als primers perque, a l'encoratjar-nos, ens alegraven la ruta; als altres, perque al combatre-ns ens donaven dalit d'anar endavant. N'havem sentit dir de totes menes. N'havem vistes de tots colors. Havem vist passar més modes d'art que plomalls al cap de les dones. No havem descobert cap mediterrani i no més havem tingut una dèria: la dèria d'anar treballant; de treballar amb més dalit i amb més amor, sense exaltar-nos ni dormir-nos, gaudint més amb el treball que amb el resultat del treball; més amb el brodar que amb la gloria; i més amb el que's veu des de'l camí que amb el que hi pugui haver allí al fons; perque l'art té l'aventatge de que fins el sofriment n'és gustós... i tot ajuda a passar la vida.

I ara ja ens havem presentat i saben ónt érem i lo que havem fet: aquí van les derrereres obres.

I no'ns despedim. No ens volem tant mal. D'aquí vinticinco anys més tornèu, que farem una altra exposició: la exposició de les noces d'or, a les quals vos convidem des d'avui amb aquesta mateixa invitació.

I ara... salut i benevolença... i en quant als quadres i a les escultures, no som nosaltres qui havem de parlar-ne. Ja parlaràn elles mateixes, si és que saben dir alguna cosa.—*Santiago Rusiñol, Ramón Casas, Enric Clarassó.*»

* * *

El dijous va celebrar-se el banquet per a festejar les bodes de plata d'aquests tres eminents artistes catalans.

A la festa hi varen concorre bon nombre d'artistes i d'admiradors dels homenatjats.

El notable actor senyor Villagómez va llegir les moltes adhesions que's van rebre i després varen fer us de la paraula els senyors Carles Vázquez, Marius André, Vega i March, Lopez, Lluís Masriera, Mainar, Marial i l'alcalde accidental de Barcelona senyor Pich, tenint tots ells frases d'elogi i de carinyo pels tres artistes catalans.

Seguidament En Santiago Rusiñol va parlar, emocionat, en nom propi i dels seus companys homenatjats, fent-ho de la manera magistral que sab el mestre.

El senyor Tito L. Foppa parlà en nom dels escriptors i artistes de Buenos Aires; el senyor Bassegoda en el de l'Academia de Belles Arts, parlant finalment els senyors Félix Escalas, comte de Santa Maria de Pomès i Marius Aguilar.

La festa resultà una viva demostració de la simpatia que tots els artistes i escriptors senten pels senyors Rusiñol, Casas i Clarassó, als qui els hi desitgem nous llores per a que puguin ostentar-los en les seves bodes d'or.

fent el turk

Sovint se sent parlar de la guerra des del punt de vista de lo que'ns puguin donar si guanyen els uns, o lo que'ns puguin pendre si guanyen els altres. Lo que preocupa es lo que'ns puguin donar o pendre. Quina prova mes evident del baix nivell ont ha caigut (politicament parlant) una part del poble català! Qué dirien els nostres avant-passats del temps de Jaume I o Pere III, que del punt de vista politic eren els mes avençats del Mon!

Si guanyen els alemanys, diuen certs elements carlins, ens donaràn Portugal i ses Colonies i posaràn D. Jaume com Rei absolut, un kaiser petit. Gibraltar, naturalment, ens será retornat, i de cop i volta, com per art màgic, esdevindrem nació de primer ordre pel sol fet de posseir de nou el roc de Gibraltar!

Hi ha gent catòlica que de bona fè sembla esperar, no sabem quines, grans coses si guanya Alemanya. Tenim que declarar que no'ls comprem. Alemanya es la sola nació del Mon que té una institució potent anomenada *Kulturkampf*, amb el objecte principal de batre el Catolicisme,—i com batre'l? Per la cultura!—*Kulturkampf* es una paraula composta que vol dir: lluita per la cultura. Es a dir que'ls protestants que integren la dita associació creuen que'l millor medi de destruir el catolicisme es augmentar la cultura. Oh, santa ignorancia de certa premsa que's diu catòlica! A mes, aquests diaris no saben qu'Alemanya es la nació del Mon ont se va perdent mes depressa el sentiment religiós. Si no ho volen creure, que se'n enterin, avans de fer una campanya ridicola fent el turk.

Entenem per fer el turk, fer per escrit lo que Turquia fa amb les armes: ajudar a Alemanya. Lo que ha fet Turquia fins ara es ajudar a Anglaterra. Veièm els resultants de la declaració de guerra de Turquia: Anglaterra s'anexiona la gran illa de Chipre. Destitueix al Kedive d'Egipte, s'emancipa de la sobirania de Turquia, posa un Sultàn del seu gust al Cairo i declara son protectorat sobre Egipte. Per altra banda, les tropes britàniques invadeixen la Messopotamia i entren al Jardí d'Eden, al Paraís terrenal! Es lo probable que Russia i França també s'aprofitaràn a expenses de Turquia.

No feu, doncs, el turk, exposant-nos a nous desmembraments possibles que no volem tant sols anomenar.

Aquest pais està aclaparat per un segle de guerres civils i guerres colonials. Es precis no comprometre lo poc que'ns queda. Certa part de la Premsa ha creat una falsa interpretació del sentir de la majoria dels espanyols en la qüestió de la guerra actual. Aquesta falsa atmósfera es un perill.

No feu el turk!

Les set meravelles del mon

La dinamo

La definició precisa i tècnica de la dinamo no's realitza sense dificultat per als no iniciats. Tot se redueix a lo següent: «Es una màquina que transforma la energia mecànica en energia elèctrica». Pot dir-se que tota dinamo comprén necessàriament un sistema de conductors que baix l'acció dels electroimans se converteixen en el *foco* de una força electro-motriu de inducció.

La dinamo ha reemplaçat les piles per a totes les aplicacions industrials importants, les que mercés a ella, han tingut un desarrotllo extraordinari.

La seva historia comprén tres periodos: el primer, de 1820 al 1830, tot èll teòric i relatiu al descobriment dels principis sobre'ls quals estava basada la dinamo.

NOVES

El segon va des de 1830 fins al descobriment de la màquina de Gramme (1869). Fem notar el descobriment de les corrents alternatives (màquina de Pixii) en 1832 i la màquina de la aliança, creada per Nollet, de Brusseles, en 1850, i perfeccionada per Massa, professor de la Escola Central de París.

El fi principal dels inventors ha sigut l'alumbrat elèctric. L'alumbrat per focs data des de 1863, pero foren precisos deu anys encara per a que l'arc voltaic s'extengués per tot arrèu.

El tercer periodo es el de les aplicacions industrials; es un periodo prestigiós i va comptar amb 40 anys d'existència des de la màquina de Gramme, la primera dinamo industrial.

Després dels assajos elèctrics realitzats en 1872 en la casa Christofle, la Exposició internacional de Viena va poder ensenyar l'any següent el transport de la força motriu a mes de un kilòmetre. En 1881, poc temps després del descobriment de la dinamo, va celebrar-se la primera exposició internacional de electricitat, per a expectació de tot el mon.

Les primeres màquines no eren, naturalment, mes que de alguns cavalls. Se pot veure avui a Saint-Denis, una dinamo de corrents alternes de 25.000 cavalls, apesar de no ocupar mes que 17 metres quadrats de superfície (5 metres 10 per 3). Per a transportar de Bourget a Saint-Denis el rotor, es a dir, la part mòvil d'aquesta màquina, que pesava 38 tonelades, va ser precis un carro de 12 tonelades arrastrat per 32 cavalls.

No's pot sino enumerar les principals aplicacions de les tals dinamos. Tot l'alumbrat elèctric depèn d'elles, de la mateixa manera que les traccions (camins de ferro, tranvies, metropolità), la distribució de la força motriu a les fàbriques, tallers i fins a les habitacions. Després la electro-metalurgia amb totes les aplicacions del forn elèctric, la electrodísis particularment (galvanoplastia, daurat, platejat, níquelat, corejat, etc.), la electro-química amb la fabricació de l'oxigen, de l'ozone, de l'hidrògen, del clorur, dels carburos de calci, la fixació de l'azoe atmosfèric per a la obtenció de abonos, etc.

Citem també la aplicació de la dinamo a la telegrafia, amb o sense fils, al telèfon, a la medicina, ja que també utilitzem les corrents elèctriques per a curar les nostres malalties.

A la hora actual, provincies senceres estan proveides de grans línies elèctriques de una extensió fantàstica, les que poden alimentar a algunes fàbriques llunyanes, mercès a la prodigiosa potencia de la dinamo.

Crec en tú

Patria que'ls poetes canten,
es terra de llibertat;
raça que l'home s'espanta,
és un poble esclavitzat.

Fem que nostra Catalunya
no hi caigui en aquest pecat,
i ens mantinguem essent dignes
del tresor que hem heretat.

La nostra historia ens ensenya
que en tot temps sempre hem estat
al cap dels pobles que lluiten
per la solidaritat.

¿Quin és de la vella Europa
que en costums ha aventatjat
aquest trocet de l'Iberia,
quan son dret ha vist vexat?

¿Quí en contra la seva vida
un més fort no haurà intentat,
creient trobà un poble feble
que no sab que és dignitat?...

Que contestin per nosaltres,
el llibre del *Consulat*
i aquell *Usatge*, qu'un dia
pel vell mon fou adoptat.

Si escolteu la conciencia
mantindreu el foc sagrat
en vostres cors que proclamen
arreu del mon l'igualtat.

La joventut que ara puja,
i mil voltes ha jurat
donar gojosa la vida,
estarà al nostre costat.

Quan el cor a flor de llavi
amorosit ha resat
el crec en tú, Catalunya,
pot dir-se que hem arribat
allà aon vulguin els poetes
que la Pràtia ens han cantat
i els homes, fidels, veneren
la sagrada llibertat.

SALVADOR BORRUT I SOLER.

Oscà 25 Gener 1915.

Ens plau comunicar als nostres llegidors que des de la setmana pròxima col·laborarà a RENOVACIÓ el conegut escriptor català i vibrant poeta, l'amic estimat En J. Costa i Pomés, de Barcelona.

El nostre periòdic se considerarà molt honrat al veure's favoregut amb treballs avalorats per la firma den Costa i Pomés, quedant molt agraits per la deferencia de la que acabem d'èsser objecte.

El matí del dimecres darrer, va expirar, rodejat de tota la seva familia, l'acreditat comerciant de aquesta plaça i distingit amic nostre, En Mateu Josep Boada Barber.

Havia desempenyat el senyor Boada varis càrrecs a la Junta d'Obres del Port i Cambra de Comerç, essent el legit regidor del nostre Ajuntament quan la efervescencia de la primera Popular portà al convenciment de tots els tarragonins qu'era un deure patriòtic apoiar i votar aquella candidatura.

L'acte de l'enterro, que va verificar-se el dijous, va veure's molt concorregut, presidint el dol les autoritats, el Cos consular al que pertanyia el difunt, i els fills i parents.

Serveixin aquestes ratlles per a expressar a la distingida familia Boada la part que prenem en el dolor qu'experimenta en aquests moments per pèrdua tan irreparable.

Nou surtit de **Corbates elegants**.—**Moneders** de pell i seda.—**Alta novitat**.—**Preus de fàbrica**.—**AL DIA**. Rambla de Sant Joan, 40.

Hem sigut molt atentament convidats als següents actes:

A la conferencia del conegut periodista En Lluís Bertran al Centre Republicà Radical, sobre el tema: «Educació integral del poble. Els homes i les dones del pervindre».

I a un'altra conferencia en el Patronat de l'Obrer, a càrrec del senyor Arquebisbe el Dr. López Peláez, sobre'ls «Museos diocesanos» amb motiu de l'inauguració del d'aquesta ciutat.

Com abdós actes devien celebrar-se ahir i en hora en que'l nostre periòdic ja havia entrat en premsa, en parlarem en el nostre vinent número, si les nostres ocupacions ens permeten assistir a les dues conferencies a que fem referencia.

Per a ahir la nit estava nunciat el primer ball de la temporada de Carnaval, que la humorística colla «Els neutrals» ha organitzat en el Teatre Principal (Ateneu de Tarragona).

No arriuem a temps per a parlar-ne, pero hem de suposar que s'haurà vist molt concorregut, ja que l'element jove que sent devoció per la ballaruga, desde molts anys que dona les preferencies als balls del Principal, aont s'hi retroba cad'any tot lo bò i millor de Tarragona, divertint-se lo que se'n diu de bò de bò.

Aquesta temporada carnavalesca, a judicar per l'èxit de les precedents, pel nombre mes crescut d'abonats i per la novetat de la banda que s'ha contractat, qu'es la tant renomada i llorejada «L'Armonia del Camp», de Cambrils, serà, sense cap classe de dubte, molt mes lluida que'ls anys anteriors.

Els següents balls se celebraran els dies 1, 6, 11, 13, 15 i 16 Febrer.

Bon humor per a fer força xirinola desitjem als concurrents al Teatre Principal (Ateneu de Tarragona).

Simil Camussa, la de més durada, més barata i millor. De venda Ferreteria Mallol.

Han contret matrimoni la bella i jova senyoreta Josepa Teixidor amb el nostre bon amic el comptador d'aquesta Diputació provincial En Pau Gabriel i Gatell.

Vagi la nostra felicitació a tan gentil parella i que puguin disfrutar força la lluna de mel, la que'ls hi desitgem interminable.

Ha mort a Barcelona, havent sigut traslladat el seu cadàvre en aquesta ciutat, el qui fou nostre respectable amic En Lluís Cavagliani, persona que s'havia conquerit moltes simpaties i que per espai de tants anys havia regentat el restaurant de la estació.

Testimoniem a la seva distingida familia el nostre mes sentit condol per la desgracia que acaba de sofrir.

El millor saló de llimpiar calçat es *El Brillante*. A la crema *Dandy*.

COMTE DE RIUS, 15

A les deu del matí, es celebrarà en una de les sales del Mundial Palace (Porta de la Pau) de Barcelona, la continuació del Concell General de Representants de la Unió Catalanista, reglamentari, qual primera part tingué lloc en el Teatre Olimpo el 3 de l'actual amb l'aprovació del Missatge de la Junta Permanent.

En la reunió s'hi haurà d'elegir la Junta Permanent i tractar de les proposicions que's presentin.

El nou Concell directiu de l'«Orfeo Tarragoni», ha quedat constituït en la següent forma:

President: En Manuel Font.

Vis-president: En Joan Ruiz i Porta.

Director artístic: En Josep Ventosa.

Sub-director artístic: En Jordi Pedrol.

Secretari: En J. Vidal Ras.

Vis-secretari: En Lluís Coca.

Tresorer: En Joan Rió.

Comptador: En Bruno Inglés

Bibliotecari: En Ramón Ribas.

Vocals: Na Maria Pío i Na Josepa García, i dos caps de corda de cada corda.

¿Voleu tenir els metalls sempre com a nous? Useu l'«Aladdin», de venda Ferreteria Mallol.

Els balls de Carnaval de la coneguda societat «Centre Català», seran enguany de lo més lluits que s'han realitzat en aquella societat.

Pel ball del dia de la Candelera, además de la banda d'Almansa, ha sigut contractada la reputada orquesta de Mataró «Nueva Iluro».

Han sigut denunciats els populars setmanaris *La Campana de Gracia* i *La Esquilla de la Torratxa*, el primer per injurios al president del Consell i el segon per atacs al governador.

Ha sigut denunciat el nostre confrare *El Progreso* per la publicació d'una alocució al poble amb motiu del miting que's celebrarà diumenge en el teatre Soriano per a protestar del fet pels alemanys amb el monument d'En Ferrer a Brusel·les.

Tartana en venda: Informes, Rambla Sant Carles, 26, taller.

Imprempta de Llorens i Cabré. — Fortuny, 4

Panificació

FORNS DE SANT ANTONI

Diariament, pa de primera

• • A domicili i al comptat

Rebolledo, 20, bis : : PORT

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels casos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissió general
 de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADÁ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts. electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÁ

*Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge
 de les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca,
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal. — TARRAGONA

CAMISES

CORBATES

NOVITATS

GILABERT GERMANS : Unió, 20

Galeria Fotográfica d'Art

PERE PALLEJÁ — Unió, 18

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

GRANDS NOVITATS en

Sombreros i Gorres

RAMON ALOQUIN

UNIÓ, 20

AL DIA

Perfumeria
 Confeccions
 Novitats

RAMBLA SANT JOAN, 40

JOAN ESBERT

FARMACÉUTIC

UNIÓ, 22

Joan Ruiz i Porta

PROCURADOR

Vilamitjana, 9, 1.er

Farmacia Central

Laboratori Químic Bacteriológic

Marti Güell

Rambla Sant Carles, 41 : : :
 : : : i Sant Fructuós, 5

BOTELLERÍA "LA TARRACONENSE"

DE
MUSTÉ I VIDAL
 UNIÓ, 40

Els duenyos de aquesta nova botelleria, se complauen en oferirla al públic, participantli que en ella hi trovará sempre un complet i variat asurtit de tota classe de licors i vins generosos.

SERVEI ESMERAT

PREUS ECONÓMICS

SERVEI A DOMICILI

CHAMPANYS DE TOTES MARQUES

Gran Fábrica de Calçat

= DE =

RAMÓN CAVALLÉ

TARRAGONA

TELEFON 120

REAL, 56

MOSTELLE

== (RAIMOST) ==

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice Co. L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convalencia

Se ven per tot arreu

IMPRESA

**Llorens
 i Cabré**

Fortuny, 4

TARRAGONA

C.ª de Segurs Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de Paris

Companyia de segurs contra incendis

L'Assicuratrice Italiana, de Milán

Companyia de segurs contra accidents

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports

Passeig de Colón, 11 i 12 - Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA:

Maciá Malloí Bosch, carrer de Mar, 1

PAPERERÍA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanies : Plumes Stilográfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes - Objectes per a regalos

Articles per a magatzems de vins i olis

Maciá Malloí Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9